

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 9.Pf.20.202/2025/7.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Arató György Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Arató György ügyvéd)

ügyvéd címe1

Az alperesek:

I.r. alperes I. rendű

I.r. alperes címe

II.r. alperes II. rendű

II.r. alperes címe

Az alperesek képviselője:

dr. Nagy István ügyvéd az I. rendű alperes képviseletében

ügyvéd címe2

dr. Molnár Krisztina ügyvéd a II. rendű alperes képviselőjében

ügyvéd címe³

A per tárgya: kártérítés

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 40.P.22.656/2024/14.

A fellebbezést benyújtó fél: I. és II. rendű alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit pedig helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetet terjesztett elő az alperesekkel szemben, amelyben az I. és II. rendű – és az akkor még perben álló III. rendű – alperesek 81.178.914 forint és kamatai egyetemleges megfizetésére kötelezését kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 339. § (1) bekezdése alapján kártérítés jogcímén.

[2] A keresetében előadta, hogy az I. és a II. rendű alperes egymással összejátszva, jogellenesen, hamis meghatalmazás készítésével elidegenítette a felek közös tulajdonát képező horvátországi ingatlanból a felperes $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányadát. A felperes ugyanakkor nem adott meghatalmazást az ingatlan elidegenítésére, arról nem is tudott. Az események miatt az I. és a II. rendű alpereseket a Fővárosi Törvényszék jogerős ítéletével bűnösnek mondta ki közokirat-hamisítás büntetőjében. A felperes előadta, hogy a megjelölt kárösszegeből 76.956.180 forint megegyezik a közhiteles nyilvántartásba bejegyzett, de valójában létre nem jött jogügyletben elidegenített horvátországi ingatlanhányad forgalmi értékével, míg

4.222.734 forint kiadás különböző, általa indított eljárások során felmerült képviseleti, fordítási, valamint útiköltségeket és a nyaraló hiánya miatt nyaralási költségeket tartalmazza.

[3] Az I. és a II. rendű alperes az ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

[4] Bejelentették, hogy a felperes a jelen per megindítása előtt keresetet terjesztett elő az I. és a II. rendű alperessel szemben a Rijekai Járásbíróság Crikvenicai Állandó Kirendeltségénél, amelyben a jelen perben előterjesztett 76.956.180 forint és járulékai iránti kártérítési igényvel érintett $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányadról szóló adásvételi szerződés semmisségének megállapítását és az eredeti állapot helyreállítását kérte.

[5] A felperes válasziratában a horvátországi per folyamatban létét elismerte és azt is, hogy annak tárgya a jelen perben is megjelölt tulajdoni hányad tulajdonjoga. Jelezte, hogy amennyiben a horvátországi per eredményeként a tulajdonjogát visszakapja, akkor a keresetét az ingatlan értékesítéséből eredő kárösszeggel leszállítja. Ebben az esetben viszont a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. § (4) bekezdése alapján nem lesz pervesztesnek tekinthető, hiszen bár nem önkéntesen, hanem a bíróság kötelező rendelkezése folytán, de a teljesítés megtörténik.

[6] Az elsőfokú bíróság a 2021. május 18-án tartott tárgyaláson a 40.P.21.412/2020/31-I. számú végzésével a perfelvételt lezárta.

[7] A Crikvenicai Körzeti Bíróság 4 P-898/2019. számú ítéletével 2023. május 26-án megállapította, hogy a felperes $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányadát érintő, a felperes és a II. rendű alperes között az I. rendű alperes közreműködésével létrejött adásvételi szerződés semmis, nem bír joghatással, és elrendelte a felperes $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányadának visszajegyzését. 2024. február 29-én a Varazdin Megyei Bíróság a Gz-1372/2023-3. számú ítéletével felek fellebbezését elutasította, illetve az elsőfokú bíróság ítéletét nagyrészt megalapozottnak fogadta el, és ezzel a felperes tulajdonjogát jogerősen helyreállította.

[8] A felperes 5. sorszámú beadványában bejelentette, tekintettel arra, hogy a horvát másodfokú bíróság a tulajdonosi jogait visszajegyezte, így a tulajdoni hányad értékét képező 76.956.180 forint kár megtérült, ezért a felperes a keresetét 76.956.180 forint összeggel leszállítja. Kérte, a bíróság vegye figyelembe, hogy a perindítás az ingatlan értéke mint kártérítés esetében is indokolt volt, a kár megtérülése nem az alperesek önkéntes teljesítésének a következménye.

[9] A kereset leszállítására az I. rendű alperes nyilatkozott, és közölte, hogy a felperesnek a kereset leszállítására lehetősége van, azonban ennek következményeit a perköltségben viselnie kell a Pp. 83. § (4) bekezdésének világos rendelkezése folytán.

[10] A II. rendű alperes szintén előadta, hogy a Pp. 83. § (4) bekezdése alapján a leszállított rész tekintetében a felperest pervesztesnek kell tekinteni. Felhívta a Debreceni Ítéltábla Mf.009/2024/6. számú határozatát, mely szerint a felperes az elsőfokú eljárás perfelvételi szakaszában a részleges pernyertesség-pervesztesség kockázata nélkül jogosult a kereset leszállítására, és csak az érdemi szakban történt keresetleszállítás esetében kell a leszállított rész tekintetében pervesztesnek tekinteni.

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 422.273 forint, a II. rendű alperesnek, 211.137 forint ügyvédi munkadíjat mint perköltséget. Kötelezte továbbá az alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen 276.000 forint ügyvédi munkadíjat mint perköltséget. Felhívta az alpereseket, hogy az állam javára fizessenek meg 1.246.636 forint részilletéket.

[12] Rögzítette, hogy a felperes az eredeti keresetét leszállította, a fennmaradó 4.222.734 forint tőke és kamatai iránti kereset pedig alaptalan.

[13] A perköltségről hozott rendelkezés indokaként megállapította, hogy az alperesek a leszállított kereset tekintetében pernyertesek, azonban a leszállítás előtt a kereset 76.956.180 forint tőkeköveteléssel magasabb volt. A felperes azért szállította le a keresetét, mert az eljárás felfüggesztése alatt a Rijekai Járásbíróság az alperesek szerződését érvénytelennek nyilvánította, ekként a felperesre a tulajdonjoga visszaszármazott. A felperes a szerződést kénytelen volt megtámadni a tulajdonjoga visszaállítása érdekében, a jelen per megindításával pedig azért nem várhatott, mert bírósági érvényesítés híján elévülhetett volna a követelése. Abban a nem várt esetben, ha a szerződés érvénytelenségére irányuló pert a felperes nem nyerte volna meg, a jelen perben lett volna reménye a kára megtérülésére. Ezért az alperesek a perre okot adtak, így csupán a pernyertességükkel érintett összeg tekintetében minősülnek pernyertesnek. A perköltséget az elsőfokú bíróság a Pp. 80. §-a, 81. §-a, 82. §-a és 83. §-ának (2) és (4) bekezdése alapján határozta meg akként, hogy a felperest a leszállított kereset értéke után kötelezte az alperesek ügyvédi munkadíjának megfizetésére, míg az alpereseket egyetemlegesen kötelezte a felperest illető ügyvédi munkadíj megfizetésére a leszállított összeg után, a felperes által a keresetlevélhez csatolt költségjegyzék szerint. A felperes személyes költségmentessége folytán az illeték felperest terhelő része az állam terhén marad, azonban az alperesek a fennmaradó illeték megfizetésére kötelesek a Pp. 101. §-a és 102. §-ának (1) bekezdése értelmében.

[14] Az ítélet ellen az I. és a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést.

[15] Az I. rendű alperes kérte, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg, az I. rendű alperest megillető perköltség összegét emelje fel mindösszesen 3.000.000 forint + áfa, azaz 3.810.000 forint összegre, mellőzze az alpereseket a felperesnek egyetemlegesen fizetendő 276.000 forint ügyvédi munkadíj mint perköltség megfizetésére kötelező rendelkezést, és mellőzze az alpereseket 1.246.636 forint részilletéknek az állam javára történő megfizetésére kötelező rendelkezést azzal, hogy a felperes személyes

költségmentessége folytán az 1.500.000 forint peres eljárási illeték a Magyar Állam terhén marad.

[16] A II. rendű alperes kérte, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg, a II. rendű alperest illető perköltség összegét emelje fel 2.630.000 forintra, mellőzze a felperesnek egyetemlegesen fizetendő 276.000 forint ügyvédi munkadíj mint perköltség megfizetésére kötelező rendelkezést, mellőzze az alpereseket marasztaló 1.246.636 forint részilleték állam javára történő megfizetéséről szóló rendelkezést, és akként rendelkezzen, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán 1.500.000 forint peres eljárási illeték a Magyar Állam terhén marad.

[17] Az alperesek előadták, hogy jogsértő és ellentmondásos az elsőfokú bíróság ítéletének az a része, melyben a bíróság egyrészről megállapítja, hogy az alperesek a leszállított kereset tekintetében pernyertesnek bizonyultak, másrészt azt is, hogy a perre okot adtak, így csupán a pernyertességükkel érintett összeg tekintetében minősülnek pernyertesnek. A perköltség indokolása során az elsőfokú bíróság azt a terminológiát használta, mely szerint az alperesek a perre okot adtak, holott a jelen ügyre hatályos Pp.-ben ilyen tartalmú rendelkezés nem található. A Pp. 83. §-a általános szabályként rögzíti, hogy – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – a pervesztes félnek kell a pernyertes fél perköltségét megtérítenie, a megtérítési kötelezettséggel nem érintett, de általa előlegezett költség pedig a pervesztes fél terhén marad. A Pp. 221. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően a fél az önállóan elbíráلható kereseti követelése összegét bármikor leszállíthatja, azonban a Pp. 83. § (4) bekezdése értelmében a leszállított rész tekintetében pervesztesnek kell tekinteni. A Pp. 83. § (4) bekezdése kivételszabályként rögzíti azokat az eseteket, amikor a követelés összegének utólagos módosítására a fél hibáján kívüli okból van szükség, azaz a főszabály alkalmazása méltánytalan eredményre vezetne. Ilyenkor a felperest a leszállított rész tekintetében nem lehet pervesztesnek tekinteni. Ez irányadó egyrészt akkor, ha az alperes a per alatt részben teljesít, másrészt pedig akkor, ha a felperes nem volt abban a helyzetben, hogy a követelése tényleges mértékét a perfelvétel lezárásáig pontosan meghatározza. Ugyanakkor jelen esetben a kivételek közül egyik sem áll fenn. Az I. és a II. rendű alperes sem részben, sem egészben nem teljesítette a felperesi követelést, a felperes pedig nem volt abban a helyzetben, hogy a követelése mértékét ne határozhassa meg. Az alperesek hivatkoztak a BH2022. 28 számú közzétett eseti döntésre és a Kúria Pfv.21.022/2018/5. számú határozatára. Kiemelték, hogy a felperes alaptalanul indított egyszerre két peres eljárást: egyrészről tulajdonjog visszajegyzése, másrészt kártérítés iránt. Azt, hogy az alperesekkel szemben eltérő jogcímenek, pertaktikai okokból több eljárást indított, a saját kockázatára tette, a felperes nem volt köteles két per indítására.

[18] Az I. rendű alperes a Kúria Pfv.21.022/2018/5. számú határozatára hivatkozva kiemelte, hogy perköltségben marasztalása azt eredményezné, hogy kétszeresen kellene megfizetnie a perköltséget, ami a káron szerzés tilalmába ütközik. Összességében jogszabálysértően járt el az elsőfokú bíróság, amikor méltányosságból a polgári perrendtartásban nem rögzített okból úgy rendelkezett, hogy a perköltség megfizetésére az alperesek kötelesek.

[19] A II. rendű alperes hivatkozott a Debreceni Ítéltábla Mf.50.009/2024/6. és a Fővárosi Ítéltábla Pf.20.317/2021/5. számú határozatára. Rögzítette, hogy a felperes nem volt köteles két pert indítani, ennek ellenére így döntött. A felperes volt a peres eljárások ura,

aki meghatározta a keresetindítás helyét, az érvényesíteni kívánt jogot, a pertárgyértéket, a jogalapot. A II. rendű alperes nem volt abban a választási helyzetben, hogy eldöntse, bele kíván-e bocsátkozni a peres eljárásokba, vagy sem. A II. rendű alperes perköltségben történő marasztalása pedig azt eredményezné, hogy kétszeresen lenne köteles megfizetni a perköltséget (Kúria Pfv.21.022/2018/5.). Előadta, az ítélet azért is jogszabálysértő, mert a Pp. 82. § (2) bekezdés második fordulata alapján, ha a felek egymással szemben perköltség megtérítésére kötelesek, a bíróság csak a különbözet megfizetéséről rendelkezik.

[20] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte.

[21] Érvelése szerint a perindítás Magyarországon és Horvátországban indokolt volt, különös tekintettel arra, hogy az alperesek a károkozás módjával bűncselekményt valósítottak meg. Az alperesek a perre okot adtak, a II. rendű alperes hamis okirat felhasználásával jegyeztette be magát a felperes tulajdoni hányadára tulajdonosként, az I. rendű alperes pedig a felperes meghatalmazottjaként írta alá a tulajdonjog átruházására irányuló szerződést. Noha a büntetőjogi felelősségüket a bíróság jogerősen megállapította, az alperesek peren kívül nem működtek közre az eredeti ingatlan-nyilvántartási állapot helyreállításában. A felperesnek ebben a helyzetben biztosítania kellett, hogy vagy a tulajdonjogot szerzi vissza, vagy a kár térül meg. Az alperesek annak okán kívánnak a perköltségben előnyt szerezni, hogy önként nem teljesítették a felperes nyilvánvalóan és egyértelműen jogszerű igényét, így az elsőfokú bíróság helyes döntést hozott, amikor a felperest a kereset leszállított részét illetően pernyertesnek tekintette. A felperes kényszerhelyzetben volt, ha a horvát pert bármilyen, akár valamilyen formai okból elvesztette volna, időközben a kártérítési igény elévült volna, amint ezt egyébként az elsőfokú bíróság is megállapította.

[22] Az I. és a II. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelemre észrevételeket terjesztettek elő.

[23] Az I. rendű alperes hangsúlyozta, hogy a felperes szintén a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (régí Pp.) perköltséggel kapcsolatos jogi terminológiáját használja. A jelenleg hatályos Pp. 80-93. §-aiban egyetlen olyan jogszabályhelyet sem tudott megjelölni, amely az érvelését alátámasztaná. A Pp. 83. § (4) bekezdésére figyelemmel a felperest a leszállított rész tekintetében is pervesztesnek kell tekinteni, a két jogszabályi kivétel rá nem alkalmazható.

[24] A II. rendű alperes kifogásolta, hogy a felperes először a fellebbezési ellenkérelmében állította, hogy a kártérítési per megindítása azért volt szükséges, mert az alperesek a büntetőjogi felelősségük megállapítása után nem tettek érdemi lépéseket az eredeti ingatlan-nyilvántartási állapot helyreállítása érdekében. Erre az új tényre pedig a másodfokú eljárásban a Pp. 373. § (2) bekezdése értelmében már nem lehet hivatkozni, továbbá ez az állítás a felperes korábbi nyilatkozataival is ellentétben áll. Kiemelte, a méltányosság fogalmát a Pp. a perköltség viselésének szabályai között nem tartalmazza.

[25] Az I. és II. rendű alperes fellebbezése nem megalapozott.

[26] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság perköltségről hozott döntésével egyetért, azonban az indokolást ki kell egészíteni.

[27] Az elsőfokú bíróság döntéséből és indokolásából – a megfogalmazás pontatlansága ellenére – egyértelműen kiderül, hogy mi a perköltségről és illetékről hozott döntés. Az elsőfokú bíróság a keresetleszállítást követően fenntartott és a bíróság által elutasított kereset esetében az I. és II. rendű alpereseket, míg a leszállítással érintett követelés összege után felperest tekintette pernyertesnek, és ehhez igazította a perköltségről és az illetékről hozott döntését.

[28] A felperes a keresetét az érdemi tárgyalási szakban szállította le. Helytállóan érveltek azzal az alperesek, hogy a perköltség viselésére köteles személyt ebben az esetben a Pp. 83. § (4) bekezdése alapján kell meghatározni. A Pp. 83. § (4) bekezdése értelmében, ha a fél az érdemi tárgyalási szakban az önállóan elbíráلható követelése összegét leszállította, a leszállított rész tekintetében pervesztesnek kell tekinteni, kivéve ha a leszállításra azért került sor, mert az ellenfél a követelés egy részét utóbb teljesítette, vagy a fél a perfelvétel lezárásáig önhibáján kívüli okból nem határozhatta meg a követelése mértékét.

[29] A jogszabályhely értelmezése során az ítéltábla, az alperesek érvelésével szemben, arra a következtetésre jutott, hogy jelen esetben fennáll a Pp. 83. § (4) bekezdésében írt egyik kivétel, az az eset, hogy az ellenfél a követelés egy részét utóbb teljesítette. A Ptk. 83. § (4) bekezdése azt a helyzetet kívánja rendezni, amikor a fél önhibáján kívül nem volt abban a helyzetben a perindítás során és a perfelvételi szakban, hogy a keresete összegét a valós helyzetre tekintettel határozza meg. Ennek az egyik lehetséges indoka, ha eredetileg a valós igényének megfelelő összeg megfizetése iránt indított pert, azonban az eljárás során történt teljesítésre tekintettel a keresete részben okafogyottá vált, és a felperes erre tekintettel azt már csak az érdemi szakban tudta leszállítani. Ilyen esetben méltánytalan lenne, ha az utóbb teljesített – tehát nyilvánvalóan alapos – követelés mértékéig azt a felet kellene pervesztesnek tekinteni, aki jogosan, az akkori tényhelyzetnek megfelelően érvényesítette az igényét. Az alperesek hivatkozásával szemben, a Pp. 83. § (4) bekezdése azt a feltételt nem tartalmazza, hogy a felperes csak akkor nem tekinthető pervesztesnek a leszállított rész tekintetében, ha az ellenfél a követelést utóbb önként teljesítette. A törvény bármilyen korlátozó kikötés nélkül, az ellenfél bármilyen teljesítése esetére megfordítja a perköltségviselési kötelezettséget.

[30] Jelen esetben, amikor a felperes a keresetlevelet beadta, akkor a tulajdonjoga elvesztése miatti kára már bekövetkezett, tehát a kártérítési per ebben az időpontban sem indokolatlan, sem idő előtti nem volt. A magyarországi kártérítési eljárással párhuzamosan folyt Horvátországban a tulajdonjog visszaszerzésére irányuló eljárás, majd az a jelen per érdemi tárgyalási szakasza alatt fejeződött be. Abban az eljárásban a felperes a tulajdonjogát visszaszerezte. Ez a kártérítési igény szempontjából azt jelenti, hogy a felperes kára a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régí Ptk.) 355. § (1) bekezdésének megfelelően az eredeti állapot helyreállításával megtérült, a felperes pedig kifejezetten erre tekintettel

szállította le az érdemi szakban a keresetét. Tehát az alperesek, kétségtelenül nem önként, hanem a horvát bíróság jogerős határozata alapján, de teljesítették a felperes követelését, és így a felperes helyzete megfelel a Pp. 83. § (4) bekezdésével elérni kívánt jogalkotói célnak.

[31] Olyan perköltségviselési szabály pedig nincs a Pp.-ben, ami – a fentiekkel szemben – azt is értékelné, ha a felperes egy igénye érvényesítése céljából két különböző jogalapon két különböző pert indít. Ezt a magyar jogban semmi nem zárja ki, és nincs olyan szabály, amely ebben az esetben a pereket végülis eredményesen indító félre terhelné az egyik perben felmerült perköltség megfizetésének a kötelezettségét.

[32] Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének perköltségről és illetékről rendelkező részét a Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[33] A korábbi felperesi jogi képviselő megbízási szerződés alapján kérte az ügyvédi munkadíj megállapítását, a képviselőváltást követően azonban az új képviselő erről nem nyilatkozott, a fellebbezésében perköltséget nem számított fel. Így, bár fellebbezésük nem vezetett eredményre, a Pp. 82. § (3) bekezdésére figyelemmel az ítéltábla az I. és II. rendű alpereseket nem kötelezte másodfokú perköltség fizetésre. Az I. és II. rendű alperesek által a fellebbezésükhöz megfizetett illeték a Pp. 83. § (5) bekezdése értelmében az alperesek terhén marad.

Budapest, 2025. október 16.

Dr. Hóbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

Dr. Szabó Csilla s. k.
k.

előadó bíró

Dr. Istenes Attila s.

bíró